

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Hallituksen esityksellä muutettaisiin kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023), joka on tullut voimaan 1.1.2025. Lisäksi esityksessä muutettaisiin vapaasta sivistystyöstä annettua lakia, työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia, työttömyysturvalakia, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annettua lakia, oppivelvollisuuslakia ja kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Muutokset pohjautuvat pääosin pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan sekä kehysriihen ja budjettiriihen päätöksiin. Osa muutoksista on teknisluontoisempia.

Tausta

Hankkeen lähtökohtana on pääministeri Petteri Orpon hallituksen harjoittama kotoutumiskeskityttiikka, joka perustuu kielen oppimiseen, työntekoon sekä suomalaisen yhteiskuntaan perehtymiseen ja sen sääntöjen noudattamiseen. Suomi on avoin yhteiskunta, joka auttaa ja kannustaa alkuun uudessa yhteiskunnassa. Hankkeessa laaditaan lainsäädäntömuutokset toteuttamaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan kotoutumislakiin ja -järjestelmään tehdään korjaukset, joissa painopistettä siirretään tulijan oikeuksia painottavasta järjestelmästä tulijan velvollisuuksia ja omaa vastuuta painottavaan järjestelmään.

Hankkeessa toteutetaan hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan toteutetaan kotoutumiskeskityttiikkien uudistus, jossa järjestelmää tehostetaan ja rahoitus kootaan yhteen kanavaan. Hankkeessa huomioidaan myös hallitusohjelman kirjaus kotoutumiskeskityttiikkien keston lyhentämisestä ja kotoutumiskoulutuksen järjestäjälle myönnettävän rahoituksen muuttamisesta osin tulospohjaiseksi. Esityksessä huomioitaisiin myös muita kotoutumiskeskityttiikkien edistämiseen liittyviä hallitusohjelmakirjauksia, kuten maahanmuuttajajärjestöjen aseman parantaminen osana kotoutumiskeskityttiikkien kokonaisuudistusta sekä kotoutumiskeskityttiikkien kuuluvan kielikoulutuksen saatavuuden edistäminen työpaikoilla. Hanketta tukemaan perustetun työryhmän työskentely on käynnistynyt elokuussa 2024. Työryhmän tehtävänä oli tukea hallituksen esityksen valmistelua hallitusohjelman mukaisten tavoitteiden ja toimien toimeenpanemiseksi.

Lisäksi toteutettaisiin hallituksen säästötavoitteita kotoutumiskeskityttiikkien edistämisen rahoitukseen ja norminpurkua. Hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan 15 miljoonan euron säästö kotoutumiskeskityttiikkien ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuuteen liittyen. Keväällä 2024

kehysriihessä päätettiin 1,8 miljoonan euron säästötavoitteesta koskien kunnille maksettavaa laskennallista korvausta. Lisäksi hallituksen budjettiriihessä syksyllä 2025 päätettiin 30 miljoonan euron säästötavoitteesta kotoutumisen edistämisen rahoitukseen.

Osa esityksessä ehdotetuista muutoksista on teknisluonteisia.

Tavoitteet

Esityksellä tavoitellaan useita hyötyjä, kuten kotoutumisen edistämisen nopeutumista ja tehostumista, kielen oppimista sekä työelämälähtöisyyttä. Tavoitteena on lisätä maahanmuuttaneen omaa velvollisuutta ja vastuuta kotoutumisestaan sekä uudistaa kotoutumisjärjestelmä kotoutumiseen kannustavaksi. Lisäksi esityksen tavoitteena on toteuttaa kotoutumisen edistämiseen rahoitukseen kohdistuvia säästötavoitteita vuodesta 2027 alkaen.

Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon. **Lausunnonantajia pyydetään noudattamaan lausunnoissa kysymysten asettelua eli lisäämään kyseistä teemaa koskeva lausunto sitä koskevaan kysymyslaatikkoon.**

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/33963/2024.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/33963/2024. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM099:00/2024). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon

toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 10.2.2026. Det svenskspråkiga materialet lämnas in genast när översättningen är klar och remisstiden är till denna del längre. Tidtabellen för de svenskspråkiga utlåtandena uppdateras i samband med att materialet lämnas in.

Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2027.

Valmistelijat

Vastuu- ja yhteyshenkilö sekä esittelijä:

Erityisasiantuntija Nea Brandt, nea.brandt(at)gov.fi, puh. 029 504 7239 (lomalla 1.-6.1.2026 ja 9.1.2026)

Valmistelija:

Erityisasiantuntija Laura Ruuskanen, laura.ruuskanen(at)gov.fi, puh. 029 504 7283 (lomalla 30.12.2025-8.1.2026)

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM099:00/2024> - Hankeikkuna

Liitteet:

[Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.pdf](#) - Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Jakelu:

AEL-Amiedu Oy/Taitotalo
Ahvenanmaan maakuntahallitus
Aikuisopettajien liitto AKOL
Akaan kaupunki
Akava ry
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiopisto Gradia
Ammattiopisto SAMIedu
Ammattiopisto Tavastia

Ammattiosaamisen kehittämisen yhdistys AMKE ry
Arbis (Helsingfors stads svenska arbetarinstitut)
Arffman
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Autere-opisto
Axxell Utbildning Ab
Bildningsalliansen r.f.
Brändö kommun
Business Finland
Careeria Oy
Digi- ja väestötietovirasto
Eckerö kommun
Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy
Edunova Ab
Eduskunnan oikeusasiamies
Eezy Valmennuskeskus Oy
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Erilaisten oppijoiden liitto
Espoon kaupunki - Esbo stad
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Kymenlaakson aikuiskoulutus Oy
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Etnisten suhteiden neuvottelukunta (Etno)
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Faktia Oy
Finlands svenska lärarförbund FSL
Finströms kommun
Forssan kaupunki
Föglö kommun
Galimatias Concept Oy
Geta kommun
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hammarlands kommun
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki

Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin hallinto-oikeus
Helsinki
Henkilöstöpalveluyritysten Liitto HPL ry
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
HUS
Hyria aikuiskoulutus Oy
Hyrnsalmen kunta
Hyvil Oy
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ELY-keskus
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Jomala kommun
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Joutsenon vastaanottokeskus
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyränkölän settlementti
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki

Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun hyvinvointialue
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansalaisopistojen liitto KoL
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
KasvuEsedu Oy
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
KEHA-keskus
Keiteleen kunta
Kela
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keuda
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta

Kontiolahden kunta
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotikenttä Edu
Kotkan kaupunki
Koulutuskeskus Salpaus
Koulutuskuntayhtymä OSAO
Kouvola kaupunki
Kouvola kaupunki / kansalaisopisto
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kumlinge kommun
Kuntatyöntekijät KT
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kyyjärven kunta
Kärkölan kunta
Kärsämäen kunta
Kökar kommun
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Lapin hyvinvointialue
Lapin koulutuskeskus REDU
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappia-Koulutus Oy
Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lemlands kommun
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Limingan kunta
Liperin kunta

Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Lumparlands kommun
Lupa- ja valvontavirasto
Luumäen kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsirannikon Koulutus Oy WinNova
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Malax kommun - Maalahden kunta
Mariehamns stad
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Miehikkälän kunta
Mikkelin kansalaisopisto
Mikkelin kaupunki
Moniheli ry Pääkaupunkiseudun monikulttuurijärjestöjen
yhteistyöverkosto
Monika-Naiset liitto ry
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Naisjärjestöt Yhteistyössä NYTKIS ry
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykärléby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusalan ammattijärjestö OAJ
Opetushallitus

Opintokeskukset ry
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Otavan Opisto
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pieksämäen seutuopisto
Pielaveden kunta
Pietarsaaren suomenkielinen työväenopisto
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kansalaisopisto
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puulan seutuopisto
Puumalan kunta
Pyhtään kunta

Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovala-Opisto
Rovaniemen kansalaisopisto
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Saimaan ammattiopisto Sampo
SAK
Sallan kunta
Salon kaupunki
Salon seudun ammattiopisto
Saltviks kommun
Sastamalan kaupunki
Sataedu Oy
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan hyvinvointialue
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savon ammattiopisto
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Sedu Education
Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Silta-Valmennusyhdistys ry
Simon kunta

Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sivista
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sottunga kommun
Spring House Oy
Sulkavan kunta
Sunds kommun
Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry
Suomen Kesäyliopistot ry.
Suomen Kuntaliitto
Suomen Pakolaisapu ry
Suomen Punainen Risti
Suomen rehtorit ry
Suomen Yrittäjät ry
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen Aikuiskoulutuskeskus
Tampereen kaupunki
Tasa-arvovaltuutettu
Tasavallan presidentin kanslia
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Tilastokeskus
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Tornion kaupunki
Tukikeskus Hilma
Turun kaupunki - Åbo stad
Turun TAITO-koulutus Oy
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Ulkoministeriö

Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan ELY-keskus
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalan kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Valkeakosken kaupunki
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö
Vamia
Vammaisfoorumi ry
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Vårdö kommun
Väestöliitto ry
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylä-Savon ammattiopisto
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Yrkesakademin i Österbotten
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten uudistaminen

Kotoutumisen edistämisen rahoituksen säästöt

Kotoutumisen tavoitteet ja velvoittavuuden lisääminen

Alkuvaiheen palveluprosessin muutokset

Muut huomiot

Karjalainen Paula
Työ- ja elinkeinoministeriö

Rajaniemi Emilia
Työ- ja elinkeinoministeriö